

Vikárius László
Kroó György-díj (2019)

– Laudáció –

Vikárius László éppen 30 éve, 1989-ben végezte el a Zeneakadémia zenetudományi szakát. Három évvel később, 1992-ben szerezte meg muzikológusi diplomáját. Diplomamunkájában már komoly, igazi zenetudósi feladat elé állította magát: egy 15. századi latin nyelvű zeneelméleti jegyzetanyag értelmezését vállalta. Majd okleveles zenekutatóként is folytatta a régi korok zeneművészetének mélyebb megismerését a bázeli zenetudományi intézetben. Svájci állami ösztöndíjasként kitűnő professzorok irányítása alatt tanult tovább, főként a középkori és a reneszánsz vokálpolyfóniáról. Ezzel párhuzamosan 1988 óta dolgozott a Zenetudományi Intézet Bartók Archívumában, tehát még zeneakadémiai hallgatóként csatlakozott a Somfai László vezette kutatóműhelyhez. Pályája végül úgy alakult, hogy fő kutatási területe Bartók művészete és életműve lett, Somfai László nyugdíjazását követően pedig 2005-től átvette a Bartók Archívum vezetését. A szakma szeretetét és a hivatástudatot olyan mesterek erősítették benne a Zeneakadémián, mint Kroó György, Rajeczky Benjamin, Kárpáti János, Somfai László, Dobszay László, Szendrei Janka, Tallián Tibor és Komlós Katalin. A zenetudomány kandidátusa címet már Bartók-témában védte meg 1999-ben, a későbbiekben könyvformában is megjelent *Modell és inspiráció Bartók zenei gondolkodásában* című értekezésével. 2000 óta intézetünk tudományos főmunkatársa.

A kutatás mellett 1996-tól oktatóként is segíti a magyar szakmai utánpótlás kinevelését, kezdetben óraadóként, majd adjunktusként, 2004 óta az egyetem docenseként tanít a zenetudományi szakon zenetudományi módszertant, Bartókot és szükség szerint más tárgyakat is, oktatja az antikvitás és a középkor, valamint a 15–16. század zenetörténetét. Részt vesz az egyetem doktorképzésében, doktorszemináriumot tart, témavezetőként már számos sikerrel megvédett disszertáció elkészültét segítette, és hamarosan 5 éve lesz, hogy vezeti az intézmény PhD programját. A tudományos közéletben is fontos szerepet vállalt, 2007-től három cikluson át töltötte be a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság elnöki posztját, ami egyúttal a magyar zenetudományi szakmán belüli megbecsültségét, kiemelt szerepét is jelzi. Rendszeresen vesz részt hazai és nemzetközi konferenciákon, gyakran meghívott előadóként, publikációit pedig nemcsak magyar, hanem rangos külföldi szakfolyóiratokban is olvashatjuk. A Magyar Tudományos Művek Tára jelenleg 184 tételt tart nyilván a neve alatt. A Bartók-szakirodalom számos meghatározó kiadványában volt társszerző vagy társszerkesztő, mint például a *Népzene Bartók műveiben* Lampert Vera által jegyzett kötet CD-melléklettel ellátott második, javított kiadásában vagy a Kárpáti János által

szerkesztett *Bartók és az arab népzene* CD-ROM-ban, valamint a Pávai Istvánnal közösen szerkesztett, a Bartók Béla-levelezésköteteket és ifj. Bartók Béla *Apám életének krónikája* című kötetet összegyűjtve tartalmazó digitális közreadásban.

Vikárius eddigi élete, hitvallása, tudományos és oktatói tevékenysége mélyen az európai kultúrában gyökerezik, az antik és a zsidó-keresztény hagyomány talapzatán áll, és mint reneszánsz egyéniség a humanizmus eszményétől áthatva tesz bizonyosságot a tudomány és a művészet egységéről. Munkásságát eddig 2005-ben Szabolcsi Bence-, 2008-ban Hauser Arnold-díjjal és 2015-ben a Magyar Érdemrend Tisztikereszt polgári tagozatával ismerték el.

A Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság Kroó-díját a 2016-ban több mint egy évtizedes előkészítő munka után megindult *Bartók Béla műveinek kritikai összkiadása* főszerkesztői munkájáért, a 48 kötetesre tervezett sorozaton belül a 37-es sorszámot viselő és a sorozatból elsőként, 2017-ben megjelent *Gyermekeknek* közreadói munkájáért és a bevezető tanulmányáért kapja. A *Bartók Béla műveinek kritikai összkiadása* sorozat a magyar zenetudomány nemzetközileg is eddigi legjelentősebb, hosszú évtizedekre munkát adó vállalkozása az Editio Musica Budapest és a német Henle kiadóval közösen. Főszerkesztőként Vikárius László felelőssége a kötetek kiadásának szakmai irányítása, az egész folyamat összetett és bonyolult feladatainak szervezése, ellenőrzése, az egyeztetések lefolytatása, a határidők betartása és betartatása, a szerződések kezdeményezése és jóváhagyása. Embert próbáló szakmai és adminisztrációs teher hárul rá, de munkáját a legnagyobb szakmai fegyelemmel, alázattal és türelemmel végzi, aminek eredményeként idén ősszel immár a sorozat negyedik kötete is megjelent. Mint a Zenetudományi Intézet igazgatója azzal a jókívánsággal nyújtom át Vikárius Lászlónak a díjat – ahogyan ma délelőtt hallhattuk a Lajtháról szóló egyik előadásban –, hogy még sokáig, lankadatlanul vívja meg harcát, hogy a Bartók-kötetek sorozatát kézbe vehessük idehaza és a nagyvilágban egyaránt!

Richter Pál

(Elhangzott Budapesten, 2019. október 12-én, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság által alapított Kroó György-díj átadásakor.)